

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

808

Vragen van het lid **Siderius** (SP) aan de Staatssecretarissen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Veiligheid en Justitie over *de inrichting van een adviesteam door de Raad voor de Kinderbescherming* (ingezonden 25 november 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 12 december 2014).

Vraag 1

Acht u het wenselijk dat de Raad voor de Kinderbescherming vanaf 1 januari 2015 een adviesteam gaat inrichten, waarbij medewerkers van de Raad een consult en/of advies geven over kinderen en gezinnen in de vrijwillige jeugdhulpverlening of kinderen en gezinnen, waarbij er nog geen sprake is van een Raadsmelding?¹

Antwoord 1

Ja. De Raad heeft een adviesteam ingericht, om gemeenten² desgevraagd van advies en consult te kunnen voorzien, en hen te adviseren in die situaties waarin een raadsmelding overwogen wordt. De bedoeling van de advisering is om zaken niet te laat, maar zeker ook niet te vroeg, voor te leggen aan de rechter.

Als een gemeente de Raad consulteert, blijft de verantwoordelijkheid voor de melding en dus voor de veiligheid van het kind bij de gemeente liggen. De vorming van adviesteams ligt in de lijn, die de wetgever heeft beschreven. De Raad voor de Kinderbescherming treedt in het stelsel namens het Rijk op om waarborgen te scheppen voor ernstig in hun ontwikkeling bedreigde kinderen. De Raad heeft met de adviesteams een verbinding met ketenpartners en draagt op deze wijze bij aan continuïteit van hulp (zowel voor, tijdens als na het raadsonderzoek). Ook in het geval van incidenten kan de Raad snel doorpakken, de goed werkende verbinding met gemeenten en andere partners in de praktijk is dan cruciaal.

¹ https://www.kinderbescherming.nl/info_voor_partners/Adviesteam_Raad_voor_de_Kinderbescherming/index.aspx

² Dit kan ook een door de gemeente gemachtigde instelling of het AMHK/Veilig Thuis zijn.

Vraag 2

Is in uw ogen de Raad voor de Kinderbescherming niet juist in het leven geroepen voor kinderen en gezinnen, waarbij de geboden vrijwillige hulpverlening niet (meer) voldoende is, of het gezin geen hulp accepteert (en dus opereert in het gedwongen kader)?³

Antwoord 2

De gemeente schakelt de Raad in als een verzoek tot onderzoek naar de noodzaak van gedwongen hulp wordt overwogen. De Raad voor de Kinderbescherming opereert derhalve met deze taak op het grensvlak van vrijwillig naar gedwongen kader.

Vraag 3

Is er bewust voor gekozen het adviesteam van de Raad voor de Kinderbescherming te positioneren als concurrent van Veilig Thuis? Zo nee, welke maatregelen gaat u nemen om deze onbedoelde concurrentie per 1 januari 2015 uit te sluiten? Zo ja, waarom?

Antwoord 3

De Raad en het AMHK/Veilig Thuis hebben verschillende rollen in het stelsel. Deze rollen zijn niet concurrerend, maar juist aanvullend op elkaar. De werkzaamheden van de Raad raken (net als nu het geval is) alleen het werk van het AMHK/Veilig Thuis als er in onderzoekszaken van het AMHK een verzoek tot onderzoek wordt overwogen (in 2013 ging het om een kleine 10% van het aantal onderzoekzaken van het AMK).

Het AMK en de Raad voor de Kinderbescherming hebben een lange samenwerkingsrelatie met heldere afspraken over verwijzingen en doorgeleidingen. Daar wordt in de situatie na 1 januari 2015 onder regie van gemeenten op voortgebouwd.

Vraag 4

Is het waar dat de Raad voor de Kinderbescherming de toezegging van de Minister van Veiligheid en Justitie heeft gekregen dat, wanneer het aantal onderzoeken hiertoe aanleiding geeft, er bij de Raad niet bezuinigd hoeft te worden? Zo ja, is hier sprake van een perverse prikkel, nu een medewerker van het adviesteam een zaak via een verzoek tot onderzoek bij de Raad kan melden?

Antwoord 4

Neen, dat is niet waar.

In de meerjarenbegroting van de Raad wordt uitgegaan van een vermindering van het aantal beschermingsonderzoeken. Dit uitgangspunt is gebaseerd op de premisse dat door de gemeenten verantwoordelijk te maken voor de jeugdhulp kinderen eerder in het vrijwillig kader geholpen worden, waardoor in minder gevallen een kinderbeschermingsmaatregel noodzakelijk zal zijn. De gemeente neemt het initiatief om een verzoek tot onderzoek bij de Raad te doen en niet een medewerker van een adviesteam.

Vraag 5

In het geval dat vrijwillige hulpverlening nog tot de mogelijkheden behoort, acht u het dan wenselijk dat een gezin al bekend is bij de Raad voor de Kinderbescherming? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 5

Neen, in zijn algemeenheid vinden wij dat niet wenselijk.

Er zijn echter situaties waar dit wel kan voorkomen. In een casuoverleg bescherming, dat gestart is omdat een gemeente een verzoek tot onderzoek overweegt, kunnen Raad en gemeente besluiten dat er toch nog voldoende ruimte is om met het gezin op vrijwillige basis verder te werken. Zie ook antwoord op vraag 6.

³ https://www.kinderbescherming.nl/wat_doet_de_raad/

Vraag 6

Mag de Raad voor de Kinderbescherming deelnemen aan gesprekken over kinderen die nog niet gemeld zijn bij de Raad zonder medeweten van het kind en de ouders? Kunt u uw antwoord toelichten? Zo ja, waar is dit op gebaseerd, en acht u dit wenselijk?

Antwoord 6

Neen, het uitgangspunt is dat de instelling die de zaak inbrengt voor overleg met de Raad voor de Kinderbescherming hierover vooraf de ouders, eventuele verzorgers en kinderen ouder dan 12 jaar informeert, tenzij het vooraf informeren in verband met de veiligheid van het kind niet mogelijk is. De bespreking vindt bij voorkeur plaats in aanwezigheid van ouders en -afhankelijk van de leeftijd- de betrokken minderjarige. Ook is het mogelijk om de Raad anoniem te consulteren. In dat geval kan de Raad slechts algemene noties geven over mogelijkheden en criteria. Van deze anonieme consultatie hoeven de ouders niet op de hoogte te worden gesteld.

Vraag 7

Op welke wijze is de privacy van het kind en de ouders gewaarborgd als het adviesteam operationeel wordt per 1 januari 2015?

Antwoord 7

Registratie bij de Raad voor de Kinderbescherming vindt plaats vanaf het moment dat een zaak met de Raad besproken wordt (en er dus een raadsmededeling overwogen wordt) en ouders en minderjarige hiervan weten. Ouders en minderjarige worden schriftelijk hiervan op de hoogte gesteld. Volgens de Wet Bescherming Persoonsgegevens hebben betrokkenen het recht tot inzage, maar ook tot een verzoek tot wijziging of vernietiging van deze gegevens. Als er geen raadsonderzoek volgt, worden de gegevens na 12 maanden weer vernietigd. Als er wel een raadsonderzoek volgt, worden de gegevens bewaard tot het 24ste levensjaar van het kind.

Vraag 8, 9

Is het in uw ogen wenselijk dat, wanneer medische zaken (zoals letsel) direct vanuit het «voorliggende veld» gemeld worden bij de Raad voor de Kinderbescherming, er onvoldoende medische expertise aanwezig is om de zaak goed te kunnen beoordelen, vanwege de afwezigheid van medische expertise bij de Raad? Zo nee, welke maatregelen gaat u nemen om de afwezigheid van de medische expertise ongedaan te maken?

Kunt u aangeven wie binnen de Raad voor de Kinderbescherming de beslissing neemt tot het inschakelen van Forensisch Medische Expertise (FME), en welke functionaris binnen de Raad de resultaten van de Forensisch Medische Experts kan interpreteren en beoordelen in de context van de gehele casus (wanneer de medische expertise bij de Raad ontbreekt)? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 8, 9

Indien er sprake is van een vermoeden van fysieke kindermishandeling of onverklaard of mogelijk toegebracht letsel zal de Raad in een raads multidisciplinair overleg (in elk geval bestaande uit een raadsonderzoeker en een gedragsdeskundige en waar nodig een juridisch deskundige) besluiten om een arts met forensisch medische expertise (FME) in te schakelen. De betrokken FME arts zal informatie aan de Raad geven waaruit blijkt of het letsel al dan niet past bij het verhaal over het ontstaan van het letsel. Die informatie van de FME arts neemt de Raad mee in het onderzoek waarbij in de volle breedte naar risico en beschermende factoren gekeken wordt. Over het inschakelen van forensisch medische expertise voor kinderen zijn door een landelijke werkgroep waarin ook de Raad voor de Kinderbescherming deelneemt, afspraken gemaakt. De vertrouwensartsen hebben conform afspraak het voortouw genomen in de regionale uitwerking van deze afspraken. Zij vervullen immers in de medische keten een «spilrol» op het terrein van de aanpak kindermishandeling. In november zijn vijf bovenregionale bijeenkomsten georganiseerd. Van daaruit wordt de samenwerking verder opgezet in de afzonderlijke AMHK/ Veilig Thuis regio's. Aldus wordt ook voor de Raad duidelijk tot welke arts de

Raad zich kan wenden. De kwaliteit van regionaal werkende forensisch artsen geven wij een impuls, door het Nederlands Forensisch Instituut te vragen en te financieren om in trainingen over forensisch medische expertise voor kinderen te voorzien voor deze doelgroep.

Vraag 10

Is het waar dat in de Wet verplichte meldcode wel staat beschreven dat professionals advies dienen te vragen bij Veilig Thuis (voorheen AMHK), maar dat deze wet niet voorziet in het door professionals advies vragen bij de Raad voor de Kinderbescherming? Op welke wijze is het advies vragen bij de Raad geborgd in de Wet verplichte meldcode? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 10

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3 hebben de Raad en het AMHK/Veilig Thuis verschillende rollen in het stelsel, die elkaar aanvullen. Het AMHK/Veilig Thuis is bewust gepositioneerd als het meldpunt waar professionals en burgers altijd met (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling terecht kunnen. De hier bedoelde stap van de Wet verplichte meldcode gaat dan ook over adviesvragen en meldingen van professionals aan het AMHK/Veilig Thuis. De Raad is dan niet in beeld. Dat gebeurt pas wanneer het AMHK/Veilig Thuis na onderzoek en in overleg met de Raad overweegt om tot een raadmelding te komen.

Alleen bij hoge uitzondering – met name in geval van acute en ernstige crisissituaties – treedt de Raad op naar aanleiding van een melding van een burger of professional, indien een kindbeschermingsmaatregel noodzakelijk lijkt.

Vraag 11

Bent u bereid deze vragen te beantwoorden voor het Algemeen overleg over de decentralisaties op 11 december 2014?

Antwoord 11

Ja.